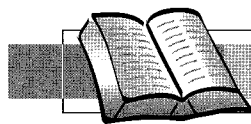

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Kerst voor de herders

"En zij kwamen met haast".

Lukas 2: 16a

We lezen bovenstaande woorden in het bekende Kerstevangelie en zij hebben betrekking op de herders uit Efratha's velden. Die herders tot wie de engel was gekomen met de wondervolle boodschap dat in Bethlehem de Zaligmaker geboren was. De luisteraars naar dat wondere lied van een menigte van hemelse heirscharen welken het hadden uitgejubeld: Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.

O neen, dit alles had de herders niet onberoerd gelaten, maar drong hen innerlijk om naar Bethlehem te gaan. Immers, hoor maar hoe zij tot elkander zeiden: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd.

En zij kwamen met haast. Hun voeten zijn vaardig geweest. Ze hebben niet veel tijd nodig gehad om eerst te wikken en te wegen, te overleggen en te redeneren. Ze hebben 't ook niet uitgesteld of maar afgewacht, neen integendeel, ze zijn aanstonds en direct op weg gegaan. En onder het lopen is hun haast niet minder en hun gaan niet langzamer geworden. Zij kwamen "met haast" of zo het eigenlijk in de grondtekst staat "al haastende". Maar waarom zo'n haast? Omdat voor die herders van dat geboren Kind alles afhing. Naar de komst van die Zaligmaker hadden ze uitgezien omdat een Zaligmaker hun onmisbaar was geworden. Door wederbarende genade en de werking van Gods Geest in hun harten hadden ze zichzelf leren kennen

als verloren en doemschuldige zondaren. Als dezulken die in Adam verloren liggen voor God en zich moed- en vrijwillig de dood onderworpen hebben. Ze hadden een Zaligmaker nodig gekregen omdat ze zichzelf niet helpen of redden konden en hun, in de joodse godsdienst van die dagen en door de op Mozes' stoel zittende Farizeeërs, geen weg tot behoud gewezen werd. Een Zaligmaker, zo deze aan de vaders was beloofd en in de Schriften aangekondigd, was hen onmisbaar geworden. En die Zaligmaker was nu gekomen en 't was hun verkondigd door de engel, maar ze wilden ook weten er persoonlijk deel aan te hebben. Daarom bleven ze niet zitten zoals zo menigeen die van de komst van Jezus heeft gehoord en heeft geloofd dat er nu nog zaligheid is voor een verloren zondaar. Ze zijn ook niet met de ontvangen boodschap steeds verder van het Kind weggegaan en weggereisd om, rijk en verrijkt met de boodschap, dit aan anderen te vertellen.

Neen, ze wilden Hem zien en aanschouwen. Hem eigenen en omhelzen. Innerlijk heeft Gods Geest hen gedrongen opdat in hen de profetie vervuld zou worden uit Jesaja 25 : 9: En men zal te dien dage zeggen: Ziet, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken. Deze is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid. Zij kwamen met haast, lopende en haastende zoals oudtijds de doodslager die de bloedwreker op de hielen zat. Immers, zonder

Zaligmaker waren ze kind des doods, hadden ze niets anders dan zonden en schuld, konden ze niet bestaan voor een eisend God, waren ze onderworpen aan de vloek der wet, bleven ze gebonden in satans ketenen en gekluisterden onder 't eeuwig oordeel. Buiten die Zaligmaker was dood en verderf maar in Hem leven en zaligheid. O, het woord van de engel had zo'n hoop verwekt, maar hoe dichter bij Bethlehem hoe verder er van af en de laatste tonen van het engelenlied stierven weg in hun ziel. Daarom werd hun haast niet minder maar eerder groter.

O, in die zich haastende herders vinden we het beeld van een zondaar voor wie Jezus onmisbaar is geworden. Van één die buiten Hem geen rust, geen vrede, geen verzoening en geen leven meer kan vinden en bij wien het geen woorden maar waarheid is: Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf.

Lezer(es), we hopen weer Kerstfeest te vieren maar leeft nu in uw hart ook dat uitziende verlangen; hebt u ook geen tijd meer te verliezen, is 't ook voor u een zaak van leven en dood geworden?

Kloetinge,

ds. A.F. Honkoop

Inhoud

Meditatie:	
Kerst voor de herders	1
Nevenfiguren	2
In memoriam: ds. Huisman	3
Van Overzee:	
De zangtijd genaakt	4
1854-2004 Rome en Maria	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	9
Berichten	11
Preekbeurten	11

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohef 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Nevenfiguren

De Nachtwacht

Wie kent niet de *Nachtwacht*, die Rembrandt Harmenszoon van Rijn in 1642 schilderde? Het doek heet eigenlijk niet zo, maar is onder die naam wel wereldvermaard geworden. Rembrandt kreeg de opdracht, het schuttersgilde van kapitein Frans Banning Cocq te portretteren. Het schilderij bracht nogal wat opschudding teweeg. De schilder zette het gilde in een kunstmatig licht, waarbij sommige figuren fel uit het donker oplichtten, terwijl anderen in de schaduw bleven. De schutters, die hun uiterlijk voor het nageslacht hadden willen bewaren, reageerden hevig teleurgesteld en Rembrandts reputatie kreeg een geduchte knauw. Deze dingen kwamen mij voor de geest, toen ik dacht over het komende kerstfeest. Het woord *Nachtwacht* roept bijbelse herinneringen bij ons op: '... en hielden de nachtwacht over hun kudde' (Lukas 2:8). Ook daar, in de velden van Efratha, stond bij de nachtwacht van de herders een wondere afwisseling van licht en donker. Wat was het donker bij de herders... en wat werd het licht! En Hij Die Licht uit Licht is, daalde neder op deze wereld... en wat was het donker bij Zijn kribbe! Gods knechten moeten (en mogen!) in deze dagen de boodschap weer brengen die ook de herders alom brachten in de landstreek van Bethlehem in die wonderlijkste aller nachten die ooit de wereld heeft gekend. Bij de kribbe van Bethlehem zijn – evenals bij Rembrandts meesterwerk – ook *nevenfiguren* geweest. Zij hebben hun eigen betekenis gehad in de heilsgeschiedenis. Toch hebben de dienaren van het evangelie ertegen te waken dat het licht in de prediking niet gaat vallen op de nevenfiguren. Er mag er slechts Eén in het licht staan: Hij Die in die nacht juist in het donker lag.

Een wondere veelzijdigheid

Er zijn eigenlijk niet zo heel veel 'nevenfiguren' bij de kribbe van Bethlehem. Wel is de *veelzijdigheid* van hun klein getal heel opmerke-

lijk! Die veelzijdigheid is door de Heere Zélf aangebracht. Gaan we het maar eens na. Zij waren – dat is het eerste dat genoemd moet worden – *Joden en heidenen*. De éérsten die getuigen waren van de vleeswording des Woords waren allen Joden: Jozef, Maria, de herders. Soms wordt zelfs de stam genoemd waaruit zij afkomstig zijn (Juda, Aser). Maar de heidenen zijn óók vertegenwoordigd! 'Zie, enige wijzen van het oosten zijn te Jeruzalem aangekomen...'. In de nevenfiguren bij het Kindeke is in heel klein bestek de gehele Kerk vertegenwoordigd die eenmaal uit alle geslachten, tongen, talen en natiën God groot zal maken. Er is nog een andere veelzijdigheid in de nevenfiguren bij het Kindeke, een veelzijdigheid in leeftijd. Zij waren *jong* en *oud*. Maria is ongetwijfeld jong geweest: de gemiddelde leeftijd van de ondertrouw lag in die tijd betrekkelijk laag. Over Jozefs leeftijd valt niets te zeggen; wel is het aannemelijk dat hij reeds vrij spoedig is gestorven. Later lezen we immers alleen nog maar van Jezus' *moeder*. Maar er waren ook oude mensen tot het Kindeke getrokken. Of Simeon oud was? Men hoort dat wel vaak beweren; het is ook wel mogelijk, maar we moeten zo nuchter zijn te erkennen dat de Schrift over zijn leeftijd niets zegt. Anna was wél oud! Maar was zij nu 84 jaar weduwe of was zij 84 jaar oud? De tekst laat ruimte voor beide opvattingen, maar het meest waarschijnlijk is toch wel de laatste. De troost die in dit alles ligt, is ongetwijfeld dat niemand te jong is om tot Christus getrokken te worden en niemand te oud.

Een derde veelzijdigheid: de nevenfiguren bij het Kindeke waren *van beide geslachten*, mannelijk en vrouwelijk. Men moge dan van sommige kanten beweren dat Gods Woord 'vrouw-onvriendelijke' passages bevat, maar dat is uit de lucht gegrepen laster. Nergens krijgt de vrouw zulk een ereplaats als in de Heilige Schrift. Wel krijgt zij haar *eigen* plaats, beantwoordend aan haar schepping en aan de haar gege-

ds. Lambertus Huisman

3 oktober 1926 - 15 december 2004

Na 43 jaren predikant te zijn geweest in de Gereformeerde Gemeenten, waarvan 35 jaar in actieve dienst, is ds. L. Huisman door de Heere weggenomen van de zijde van zijn geliefde vrouw, kinderen, kleinkinderen en de kring van onze gemeenten.

Lambertus Huisman is op 3 oktober 1926 te Nieuw Beijerland geboren. Zijn ouders waren godvrezende mensen en behoorden tot de Gereformeerde Gemeente aldaar. Bertus is niet zonder indrukken volwassen geworden. In dit verband sprak hij dikwijls over zijn moeder, die iets uitstraalde van het geluk dat Gods kinderen bezitten. Ik heb het voorrecht gehad drie jaar (van 1958 tot 1961) met hem gestudeerd te hebben aan de Theologische School te Rotterdam. Al spoedig ontstond er een nauwe vriendschap tussen ons. Ik denk dat dit kwam omdat Bertus vervuld was van de liefde van Christus en daar tijdens de wandelingen in de pauze met mij over sprak. Wij konden elkaar daarin verstaan. Zodoende heb ik nogal wat vernomen over de weg, die God met hem gehouden heeft. Hij was dikwijls tot tranen geroerd als hij daarover sprak. Ik denk dat ik hem het beste kan typeren met de verloren zoon, die het ouderlijk huis te eng werd en naar een ver gelegen land reisde om vrijer te zijn. Dit vergelegen land was dan Zuid-Limburg, waar hij als marechaussee diende. Zoals met zovelen van Gods kinderen was er een aanleiding, die maakte dat hij tot inkeer kwam. Ik wil de details niet vermelden, maar het had te maken met een jaloezie, die als God het

niet verhinderd had, hem bijna tot doodslag gebracht zou hebben. Daarna zwierf hij als een verloren zoon, die zijn buik niet meer kon vullen met de draf van de zwijnen, met een beschuldigend geweten rond in de bossen van Limburg. In die nood hoorde hij in Maastricht een preek van ds. G. Zwerus, waardoor hij als een goddeloos zondaar aan de voet het kruis van Christus leerde buigen. De Heere wilde die kennis van Christus' bloed en zoenoffer niet alleen rijk aan zijn verslagen ziel openbaren, maar ook toepassen. Wat kon hij met warmte en verwondering spreken over Christus, Die de vloek die hem had moeten treffen, op het kruis gedragen heeft! Hij mocht het Da Costa nazeggen: "Christus droeg de vloek voor mij!"

Al spoedig kwam de drang en roeping in zijn hart om dit Evangelie van de gekruisigde Christus uit te dragen. In 1957 werd hij toegelaten tot de studie aan de Theologische School in Rotterdam en in 1961 bevestigd als predikant te Vlaardingen. De liefde van Christus drong hem in zijn preken. Het was zijn begeerte om een rijke Christus aan een ellendig volk voor te stellen en de onbekeerden toe te roepen: "Laat u met God verzoenen!". Zijn prediking was sterk appellerend. Van wettische en in eigen ogen hoog bekeerde mensen had hij een afkeer. Hij zei: "Sommigen zijn hoog bekeerd, maar kunnen nog geen twee woorden spreken over de liefde van Christus". Zulke uitspraken typeerden hem ook. Hij verloor in de bestrijding van het wetticisme en de bekeerde hoogmoed wel eens de balans. Hij werd daarin

ook niet altijd begrepen. Ik weet dat dit hem pijn heeft gedaan. Maar een dienstknecht moet leren dat hij niet meerder is dan zijn heer.

Het langst en vermoedelijk met de meeste vrucht, heeft hij de gemeente van Vlaardingen gediend, namelijk twaalf jaar. Ds. Huisman is als penningmeester van het deputaatschap Uitwendige Zending vanaf 1962, samen met ds. A. Vergunst, de motor geweest achter het tot stand komen van ons zendingswerk. In 1973 voelde hij zich geroepen als zendingspredikant te gaan werken aan de opleiding voor evangelisten in Mareetsane, in Zuid Afrika. In 1990 keerde hij naar ons land terug en diende de gemeente Terneuzen tot 1995. Vanwege zijn gezondheid verkreeg hij eervol emeritaat en keerde terug naar Afrika. De laatste jaren zijn vanwege geheugenverlies zwaar en moeilijk geweest, vooral voor zijn vrouw. Wat heeft zij hem liefdevol verzorgd! Nu sprak de Heere: Het is genoeg. Een gedicht dat hij nogal eens aanhaalde is nu in vervulling gegaan:

*Die hoop moet al ons leed
verzachten,
Komt reisgenoten, 't hoofd
omhoog!
Voor hen, die 't heil des Heeren
wachten
Zijn bergen vlak en zeeën droog.
O zaligheid niet af te meten,
O vreugd, die alle smart verbant.
Daar is de vreemd'lingschap
vergeten,
En wij, wij zijn in 't vaderland.*

Kortgene,

ds. C. Harinck

ven talenten. Zowel de jonge Maria als de oude Anna hebben een zeer eervolle plaats in Gods getuigenis. Een laatste veelzijdigheid willen wij noemen. Sommige nevenfiguren bij het Kindeke waren zeer *voornaam en rijk*, maar anderen waren ook erg *arm*. Rijken en armen hebben elkaar bij de geboren Zaligmaker ontmoet. De wijzen uit het oosten waren rijk: dat blijkt wel uit hun schatten. Goud heeft niet ieder. Christus had hun goud niet nodig, maar Jozef zal er tijdens zijn verblijf in Egypte een nuttig gebruik van hebben gemaakt. De rijkdom, die zovelen al heeft belet in te gaan in het Koninkrijk der hemelen, stond de wijzen niet in de weg – evenmin als Abraham eertijds, die zich door GóD wist rijk gemaakt. Jozef en Maria waren arm: het blijkt uit de kleine duiven die ter gelegenheid van Maria's reiniging door hen werden geofferd. Rijken en armen trekt de Heere door Zijn Geest tot de Zaligmaker – al zullen slechts de armen van géést heerlijkheid in Hem zien.

Zo heeft God de Vader voor een wondere veelkleurigheid en een rijk geschakeerde volkomenheid gezorgd in de nevenfiguren die het Kindeke hebben gezien. Daarmee heeft Hij als het ware een klein voorbeeld gegeven van de gehele Kerk des Heeren, die zich in de loop der eeuwen zou buigen aan de voeten van het vleesgeworden Woord.

Het Kindeke in het licht

Hij lag daar in het duister, waar-schijnlijk in een grot even buiten Bethlehem, een grot die dienst deed als schuilplaats voor de kudde. Hij lag daar in het donker: wellicht heeft slechts een enkele toorts het nachtelijk duister verlicht. Maar in de prediking des Woords moet Hij niet in het duister blijven in de komende dagen! Let wel: *wij* kunnen het licht niet op het Kindeke doen vallen. O nee. Hij is zo'n verborgen Persoon, al jubelt heel de godsdienstige wereld van een Kindeke, geboren op aard, Die kwam om te redden, ons allemaal... Romantisch remonstrantisme! Verborgen is Hij ook voor de wereld. Voor de moslim die Hem één van de profeten acht. Voor de nazaat van de Verlichting, die Hem misschien nog wel een Voorbeeld voor anderen wil noemen, maar meer ook niet. Verborgen is Hij voor de spotter, die zelfs Zijn historiciteit wil

looohenen. Maar... Hij kan ook zo verborgen zijn voor het hart dat de Heere vreest. O, wat gaan Gods kinderen toch die man begrijpen die op de vraag: 'Geloofd gij in de Zone Gods?' niet anders wist te zeggen dan: 'Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?'

Nogmaals: *wij* kunnen het licht niet op het Kindeke doen vallen. Toen eenmaal in het hoge noorden van het heilige land Simon Petrus zijn belijdenis mocht uitspreken dat hij geloofde dat Zijn Meester de Zoon van de levende God is, heeft Christus hem erop gewezen dat vlees en bloed hem dat niet had geopenbaard. Slechts de Vader in de hemel is daartoe in staat – toen en nu! Maar áls dat dan mag gebeuren in het leven van een verloren mens-kind – als de Heilige Geest Zijn wondere licht laat vallen op die schone Parel van grote ewaarde, op die Schat, in de akker verborgen (!), op dat vleesgeworden Woord dat een heerlijkheid heeft als van de Eniggeborene van de Vader – *dan verbleken alle nevenfiguren*. Zij worden beminnelijk, o zeker! Wat kan Gods kind een diepe en hartelijke verbondenheid gevoelen met de stille Jozef, met de wijzen die er áls voor over hadden het Koningskind te mogen huldigen, met Anna, die het Kindeke dan wel niet in haar armen durfde nemen, maar Hem wel beleed tegenover

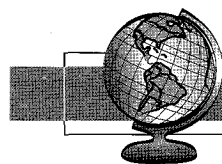
Gods kinderen in Jeruzalem...

Dat alles is waar. Maar als de zon opgaat, verbleken alle sterren. De herders vonden Maria en Jozef, zeker. Maar toen zij het Kindeke hadden aanschouwd, hebben zij voor de ouders weinig oog meer gehad. Wat moet Rome toch met Maria, als een medemiddelaars in de hemel? Wie Jezus heeft, heeft toch geen 'medemiddelaar' meer nodig? Dát wordt de doorleving van Gods keurlingen: 'Want het moet noodzakelijk volgen, óf dat niet al wat tot onze zaligheid van node is, in Jezus Christus zij; óf, zo het alles in Hem is, dat degene die Jezus Christus door het geloof bezit, zijn gehele zaligheid heeft...'. En: 'Indien wij nu een andere middelaar zoeken moesten, die ons goedgunstig ware, wie zouden wij kunnen vinden, die ons meer beminde dan Hij, Die Zijn leven voor ons gelaten heeft, ook toen wij Zijn vijanden waren?' (NGB artikel 22,26).

De Heere schenke u, die dit leest, zulke kerstdagen. Onuitsprekelijk gelukkig toch, die het de vissersman uit Kapernaüm, de apostel der liefde mag leren nazeggen: 'En wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van genade en waarheid!'

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Van Overzee

De zangtijd genaakt

De winter is weer aangebroken. De eerste sneeuwval heeft weg en veld voor enige dagen bedekt. Zo geweldig mooi en zuiver is dat, maar helaas van korte duur. Nu zijn we weer in de laatste dagen voor Kerst, de adventstijd. Het zijn de laatste korte, donkere dagen van het voorbijgevlogen jaar. Voor velen is dit geen gemakkelijke tijd. Eenzaamheid, gemis en lege plaatsen worden doorgaans in nog heviger mate gevoeld dan in de voorbijgegangene

maanden. Hier, in Michigan, maar ook in de East in Franklin Lakes, zijn er de laatste tijd nogal wat sterfgevallen geweest. De roep is uitgegaan: "Geef bevel aan uw huis; want gij zult sterven, en niet leven." Zijn er ook geweest die met Hizkia uitgeroepen hebben: "O HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg"? Bovendien zijn er vooral in Grand Rapids de laatste tijd nogal wat ernstig zieken, onder wie ook jongeren. Roepstemmen zijn er aan alle kan-

ten, maar wie hoort ze echt? Een ogenblik worden we opgeschrikt, maar spoedig neemt het leven weer zijn gewone loop. Wat is het toch nodig, dat de levenwekkende stem van de Zoon van God, van Hem Die de Opstanding en het Leven is, in ons leven gehoord wordt, want anders blijven we onder alle waarschuwingen toch dezelfde en gaan we voort op de weg van God af naar het eeuwig verderf, de weg die we zelf gekozen hebben.

In de wintertijd wordt het stiller in de natuur. Het leven ligt als verstorven, verkild in de vrieskou. Veel vogels zijn vertrokken naar warmere landen, zuidwaarts, en daarom hoor je ze hun lied niet meer zingen. Zo stil kan het ook worden in het leven van hen die vroeger gezongen hebben van het heil, hun toegezegd. De warmte van weleer, de verwachting en blijdschap, hebben plaatsgemaakt voor de dorheid, koude en donkerheid van de geestelijke winter. En wat kan die winter lang duren! Het gemis van de Zon der gerechtigheid, van de nabijheid van Hem Die wel eer het hart verblijdde met Zijn komst, maakt dat het alles van binnen zo donker, koud en onvruchtbaar geworden lijkt te zijn. Daar kunnen verschillende oorzaken voor zijn. Allereerst is het wel zaak te onderzoeken of de Heere van *ons* niet moet zeggen: "Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten." Onderzoeken moeten we of de oorzaak van de donkerheid niet ligt in ons afwijken van Hem, het bedroeven van de Heilige Geest, zodat de Heere Zich terug gaat trekken met Zijn gevoelige nabijheid. Het is echter ook mogelijk dat de Heere met wijze bedoelingen ons de wintertijd in het leven doet ervaren. Namelijk om ons te oefenen in het leven van het geloof, om diepere ontdekking te geven van ons totaal verdorven bestaan, om plaats te maken voor nadere weldaden, om te leren leven niet op gevoelige genade, maar te steunen op Hem alleen Die ons leven is.

In ieder geval is het niet alleen winter hier in de natuur, maar was het ook winter in het leven van Zacharias en Elisabet. Hun gebeden waren onbeantwoord gebleven, hun verwachting was afgesneden en zo naderde het eind van hun levensreis. Spotters van binnen zullen wel gevraagd hebben: waar is God die

gij verwacht? Spot is zo'n scherp wapen. En in de geestelijke strijd met de drie doodsvijanden zullen die spotters ons niet onbekend blijven. Spot kan de ziel zo doorwonden, kan zo bijtend scherp zijn, dat ellendigen in zielesmart roepen tot God. Want zelf hebben ze immers geen kracht tegen die grote menigte die tegen hen komt.

Kort geleden kregen we een krantenartikel vanuit het oude vaderland opgestuurd, waarin dat wapen van de spot rijkelijk gehanteerd werd. Spot waarin het land waar we nu alweer zoveel jaren mogen wonen, als een in vele opzichten achtergebleven gebied geschilderd werd. Spot vooral met die zogenaamde Puriteinen, die als domme, bange, achtergebleven boeren aan zoveel inmiddels achterhaalde zaken blijven vasthouden. Spot met de huidige president, die als een onvoorstelbaar dom wezen werd uitgetekend. Verachting ook voor een land waarin zovelen nog geloven wat in het verlichte Europa al lang voor de meesten achterhaald is. Onvoorstelbaar vond de auteur van het artikel dat zo'n machtig land met zo'n geweldig militair apparaat wat godsdienstige opvattingen en normen betreft, naar zijn idee, nog zo half in de duistere Middeleeuwen leeft. De schrijver is oorspronkelijk nog afkomstig uit kerkelijke kring, heeft daar natuurlijk ook al lang afstand van genomen, werd kennelijk te veel aan zijn verleden herinnerd, en nam daarom de toevlucht tot het wapen van de spot.

Natuurlijk zijn er ook hier die dezelfde opvattingen erop na houden als deze schrijver, maar de 'verlichtten' hebben het hier verloren van de zgn. 'puriteinen', zo stelde hij het zo ongeveer. Onvoorstelbaar voor velen in Europa dat het zo kan gaan! Onvoorstelbaar, ja, maar voor velen hier, ook onder ons, een wonder van God, Die de gebeden hoorde, die, dat weten we, door velen nog opgezonden werden.

Spotters zullen er ook wel in het hart van Zacharias en Elisabet geroepen hebben. Maar die spotters hebben toch niet het laatste woord. In de geestelijke strijd moeten Gods kinderen, hun zwakheid inlevend, soms onderliggen. Maar de uiteindelijke overwinning is zeker. De Heidelbergse Catechismus zegt: "... tot dat wij eindelijk ten enenmale de over-

hand behouden." Onverwacht komt de Heere vaak, verrassend is die komst, heil aanbrengend, en dan moet de vijand, de spotter ook, veldvluchtig wijken. Dan moet de winterkoude plaatsmaken voor lenteteken, zoals we ook lezen in Hooglied 2 vers 12: "De bloemen worden gezien in het land, *de zangtijd genaakt*, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land." Dan worden de harpen van de wilgen genomen en mogen ze een lied des Heeren zingen, zelfs in een vreemd land.

Zo moet het ook geweest zijn voor Elisabet, toen God het wonder aan haar verrichtte, dat ze zwanger werd in haar ouderdom van een zoon die de wegbereider zou zijn van de beloofde Messias. *De zangtijd genaakte* en zo mocht ze zingen van die God van Wie haar naam sprak, dat is "de God van de eed", de God Die gedenkt aan Zijn verbond, Die Zijn adventsvolk niet beschaamt in hun verwachting. Niet alleen Maria heeft gezongen en Zacharias en later Simeon. Maar in de rij van lofzangers mag ook Elisabet staan, en in Lukas 1 vers 25 mag ze zingen van Hem Die het gedaan heeft; de Heere Die alleen wonderen werkt. Hij heeft neergezien, in gunst, op haar, de versmide, de onvruchtbare, Hij heeft haar versmaadheid weggenomen. Wat moet die lofzang uit de mond van deze oude pelgrim wonder-schoon geklonken hebben. Ze mag in haar lofzang met het wonder eindigen in de trouw van God. En als we werkelijk eindigen in Hem, is er van ons niets bij, ook niet ons gebed, uitzien of werkzaamheden. God brengt aan het einde daarvan, zodat we alleen in Zijn werk zullen roemen. Het is donker in de wereld, maar ook in de kerk. Het is zo vaak ook donker in het hart. Maar, waarlijk uitziend volk: *de zangtijd genaakt*. Blijdschap komt na veel smarten, voor alle oprechte harten. Wellicht kunt u uzelf niet voor zo'n oprechte houden en moet u uzelf maar veroordelen. Maar toch: Gij die God zoekt in al uw zielsverdriet, houdt maar aan, grijpt toch moed, uw hart zal vrolijk leven. Nooddriftigen, veracht Zijn goedheid niet, nooit zal Hij immers Zijn gevangenen begeven.

Er wordt veel gezongen deze tijd van het jaar. Misschien houden jullie ook wel van zingen, jonge mensen,

maar zo te zingen als Elisabet is een wonder van genade. Daar mag je wel jaloers op zijn. Vraag er maar om of God het je ook wil leren. Zingen mogen ze hier bij beurte. Ook Zacharias' beurt is gekomen, en zo zullen ze allen die de Heere verwachtten, bij alle onderlinge verscheidenheid, toch samenstemmen in dat loflied: "Ik zal eeuwig zingen

van Gods goedertierenheer." Zingen zullen ze van het wonder dat God naar zo een omgezien heeft. En daarom zullen ze Hem toebrengen lof, eer en dankzegging, omdat Hij het gedaan heeft.

Een hartelijke groet uit Michigan,
ds. C. Vogelaar

1854 - 2004 Rome en Maria

Maria in de decembermaand

Maria, de moeder des Heeren. In de decembermaand wordt haar naam vaak genoemd. Rome roept haar aan in vele gebeden. Rome kent zelfs enige dagen tot haar eer: Maria's Onbevleete Ontvangenis, Maria Boodschap, Maria Lichtmis en Maria ten Hemelopneming. Protestanten vieren deze dagen absoluut niet. Waarom eigenlijk?

In december 2004 is het 150 jaar geleden dat een voor de Roomse Kerk bijzonder dogma door paus Pius IX werd afgekondigd: dat van Maria's onbevleete ontvangenis van Jezus Christus. In 1954 werd dit herdacht, mede door een herderlijk schrijven van Pius XII, de toenmalige paus. Die schreef dat "de schitterende erekroon, waarmee God het allerzuiverste hoofd van de Maagd en Moeder Gods omkranste" nog stralender ging schijnen. Waarom? Honderd jaar voordien, in 1854, had zijn voorganger "Pius IX zaliger gedachtenis", omringd door een indrukwekkende stoet van kardinalen en bisschoppen, "met onfeilbaar apostolisch gezag" plechtig verklaard en afgekondigd dat de Maagd Maria, vanaf het eerste ogenblik van de ontvangenis door de Heilige Geest, door Gods buitengewone genade een heel bijzonder voorrecht genoot. In het vooruitzicht van de verdiensten van Jezus Christus, de Verlosser, was zij van iedere smet van de erfschuld gevrijwaard. De pauselijke uitspraak van 1854 betekende in feite de afronding van een proces dat leidde tot de verering van Maria.

Efeze

De eerste stap in deze richting lijkt

te zijn gezet in 431. Was er in de eerste eeuwen van de kerk geen buitengewone aandacht voor Maria - hooguit voor de bekende martelaren - in dat jaar werd op het concilie dat vergaderde in de Klein-Aziatische stad Efeze geformuleerd dat zij de Theotokos is, "de moeder Gods". Dat gebeurde overigens wel in een volstrekt andere context, want de concilievaders hadden slechts de bedoeling de dwaling van Nestorius af te wijzen, die niet aanvaarden kon dat Jezus Christus God én mens in één Persoon was. Belangrijke kerkvaders, zoals de apologet Tertullianus, spraken nog over Maria als zondares. Justinus de Martelaar en Irenaeus vergeleken haar met Eva. Tegenover de hoogmoed van Eva, die begeerde en viel, stond Maria als toonbeeld van gehoorzaamheid. Dat dit concilie te Efeze vergaderde, was ook van betekenis. Volgens een oude overlevering woonde Maria namelijk in die stad in de woning van de apostel Johannes. Had haar Zoon niet vanaf het kruishout gezegd dat er tussen Maria en Johannes in het vervolg een band als tussen een moeder en een zoon moest zijn? Even buiten Efeze wordt nóg het huis aangewezen waar zij beiden gewoond zouden hebben.

Een proces in gang gezet

Vanaf 431 werd desondanks - waarschijnlijk toen nog onbedoeld - een proces in gang gezet dat de positie van Maria van eeuw tot eeuw versterkte. Temidden van te vereren martelaren en heiligen ging zij op den duur de eerste plaats innemen. In de gebeden werd zij steeds vaker als middelares aangeroepen. Het Lateraanse concilie van 649, onder

leiding van paus Martinus I, sprak haar eeuwig durende maagdelijkheid uit en rond 750 noemde Johannes van Damascus Maria de koningin der koninginnen, aan wie Christus ook de gehele schepping onderworpen zou hebben. In 754 erkende het concilie van Constantinopel Maria's voorbedding. Voor de hand lag toen de uitspraak een te Nicea gehouden concilie: zij mocht veréerd worden. In de 11e eeuw werd de "Heilige Maria" voorgesteld als het volmaakte, vergoddelijkte schepsel. Zij mocht gezien worden als de personificatie van de kerk en alle eretitels waren op haar van toepassing. Zo ging bij Rome de marialogie langzamerhand een belangrijke plaats innemen.

Augustinus dwaalde ernstig: hij geloofde namelijk niet dat Maria dadelijke zonden had. Maar twee roomse theologen met een groot gezag, Thomas van Aquino en Bernard van Clairvaux, verklaarden zich tegen iedere vorm van Mariaverering. Hun mening luidde dat de kanonieke bijbelboeken hier geen grond voor bieden en het borgwerk van Jezus Christus dit ook moet uitsluiten. De Mariaverering was blijkbaar niet algemeen of onomstreden. Wat moest Rome hiermee? Diplomatiek sprak Pius IX uit dat de kerk het belang van Maria niet direct, doch van lieverlede leerde verstaan en waarderen. Thomas en Bernard hadden in de liefde gedwaald. In feite echter sloot Rome bewust aan bij de volksvroomheid. Naast de Vader en de Zoon had de gelovige een "moeder" nodig en vooral het gewone kerkvolk kende die rol aan Maria toe. Diverse feesten werden tot haar eer gehouden en zij werd de schutpatroon van allerlei instanties en in allerlei situaties. Onder de huidige paus is de verering van Maria zeker niet verminderd. Zijn toewijding is zeer groot!

Maria's klacht

Paus Pius IX vereerde Maria zeer. Zij zou hem verschenen zijn en uitte de klacht dat zij niet de eer ontving die zij waardig was. Zou zij sinds de aankondiging van de geboorte door de engel Gabriël in Lukas 1, waarbij wij haar als een nederige maagd leren kennen, dan minder nederig zijn geworden? Dat mag naar het rijk der fabelen worden verwezen, zoals de gehele "verschijning" zélf! Voor-

zichtigheidshalve legde Pius IX eerst zijn voornaamste adviseurs de vraag voor wat hun oordeel was over het uitspreken van dit dogma. Hun antwoord luidde in zoverre positief, dat hij Maria blijkbaar “haar zin wilde geven”.

In 1546 werd door Rome afgekondigd dat Maria vrij was van dadelijke zonden. In 1834 is daaraan toegevoegd dat zij ook geen erfzonde had en in 1950 dat God haar rechtstreeks, met lichaam en ziel in de hemel opnam. Paus Pius XII omschreef het in zijn hierboven genoemde herderlijk schrijven aldus: “Zo kwamen door deze twee heerlijke voorrechten, waarmee de Maagd en Moeder Gods begiftigd was, zowel het begin van haar aardse pelgrimstocht als het einde daarvan des te schitterender uit; aan de algehele smetteloosheid van haar ziel beantwoordde in een wonderbare harmonie de luisterrijke “verheerlijking van haar maagdelijk lichaam”. De moeder van de Verlosser moest Hem zoveel mogelijk waardig zijn. Als zij bij haar ontvangenis besmet zou zijn met erf- en dadelijke zonden, was zij onderworpen geweest zijn aan de heerschappij van satan. Wij menen dat Mattheüs 1 door Rome dan moeilijk is uit te leggen. Daar blijkt de stamboom van Jezus wél zondige vrouwen als Tamar en Rachab te kennen. En Hij heeft Zich daarvoor niet geschaamd!

Medeverlosseres

Rome stond vervolgens voor het dogmatische vraagstuk of Maria wel door haar Zoon moest worden verlost. De conclusie luidde dat bij haar geen zonde was weggenomen: Christus had voorkómen dat zij die zou doen. Zo werd Maria als het ware een voorbeeld voor ieder die een vroom leven wilde leiden, en meer dan dat: zij kon nu Middelaressen genoemd worden tussen de goedbedoelende mens en God. Dat kon zij op grond van het feit dat zij geen zonde gekend of gedaan zou hebben. Paus Leo XIII ging zelfs spreken over Maria als “Medeverlosseres” en de kerk zag in haar de “Middelaressen van alle genade”. Maria was zo niet alleen de moeder van de Man van smarten, zij heeft mét Hem geleden. Wat doet men als men zo spreekt het enige en volkomen borgwerk van Christus grote oneer aan! En evenals Hij is opgevaren ten hemel, zou ook

haar die bijzondere gebeurtenis ten deel zijn gevallen.

Sinds 1854 is de verering van Maria toegenomen, steeds met een zogenaamde onderbouwing. Maria zelf zou hierover haar goedkeuring hebben uitgesproken te Lourdes, waar zij in 1858 aan het eenvoudige meisje Bernadette Soubirous zou zijn verschenen. Toen Bernadette vroeg wie zij zag, luidde het antwoord: “Ik ben de Onbevleete Ontvangenis”.

Beeldende kunst

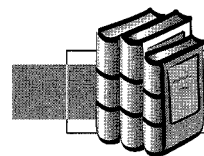
De beeldende kunst ondersteunde de Mariaverering zeer. Tijdens keizer Constantijn de Grote - de eerste christen-keizer - ontstonden de eerste afbeeldingen. Wij zien Maria vaak biddend afgebeeld, de handen omhoog geheven, of als de moeder van God met het Kind op de schoot of in de armen. Vanaf de zesde eeuw verschijnt zij op afbeeldingen met een nimbus, een stralenkrans. In de Middeleeuwen nam het aantal afbeeldingen toe. Maria is dan de Madonna, die soms gezegend wordt door het Kind op haar schoot. Wij zien haar staan bij het kruis van Christus, als de “mater dolorosa”, naast Johannes. Sinds de Renaissance werd “de onbevleete ontvangenis” vaker afgebeeld. De Contrareformatie duidde Maria aan als de vrouw uit Openbaring 12, staande op de maansikkel, met zon en sterren bekroond en de draak vertredend.

Maria en de Schrift

Wij protestanten benadrukken het bijbelse gegeven dat Maria een begenadigde was, zoals ook de Schrift haar noemt. Zeker, zij had een unieke positie als de moeder des

Heeren. Maar zij is dat geworden door Gods verkiezing, niet omwille van haar vermeende zondeloosheid of haar heiligheid. Het woordje “begenadigde” is in de Vulgata, de officiële bijbelvertaling van Rome in het Latijn, volstrekt foutief vertaald. Maria is niet vol van genade die zij kan “uitdelen”. Zij ontving zelf de genade die God schenkt aan de zondaar of zondares. Anderzijds geeft het geen pas om oneerbiedig over haar te spreken, zoals ten tijde van de reformatie als reactie op Rome soms helaas gebeurde. Zij was zóndares, maar geen middelares. Het unieke werk van Christus wordt daarbij immers ontkend? Zo is 1 Timotheüs 2:5 zonneklaar, niet te weerspreken. Niet Maria, maar Christus is het, Die op grond van Zijn borgwerk bij de Vader vrijpraak mag eisen voor de berouwvolle zondaar. En Hij deed dat ook voor Zijn aardse moeder. Onze reformatoren hebben haar lage staat en eenvoud beklemtoond. Zij wezen erop dat ook Maria, iemand met erfzonde en erfsmet, slechts zalig kon worden door het borgwerk van haar Zoon. Nergens lezen we in Gods Woord dat zij aan zondaren (mede) genade kan verlenen of ook als voorpraak fungeren kan. Verder zwijgt de Schrift geheel over Maria's Hemelvaart. Zo is de positie die Maria bij Rome inneemt één van de moeilijkste geschilpunten met de Reformatie. Voor ons is en blijve het: sola Scriptura. Het kan verhelderend daar tijdens dit herdenkingsjaar voor Rome nog eens nadrukkelijk op te wijzen.

Zwijndrecht, C.R. van den Berg

Boekennieuws

Ds. J. Karels, Uit het leerboek van vrije genade; twee delen. Uitg. Boekhandel Van der Boom, Sommelsdijk; 2004. Prijs: € 64,90.

Bij boekhandel Van der Boom te Sommelsdijk is een verklaring van de Heidelbergse Catechismus verschenen van de hand van mijn oudste broer, ds. J. Karels, nu woonachtig te Rijssen. We willen op drie aspecten van het boek de aan-

dacht vestigen, te weten: het uiterlijk, de aanleiding en de inhoud.

Welnu, wat het uiterlijk betreft: het is een heel fraaie uitgave geworden in twee stevig gebonden banden, erg handzaam, grijs van kleur met gouden opdruk. Een heldere, duidelijke letter, bij elke preek een te lezen Schriftgedeelte en psalmverwijzingen. Om het lezen in vacante gemeenten te vergemakkelijken zijn boven elke preek het

thema en de punten tweemaal weergegeven. Herhaling is immers de moeder der wetenschap? Drukkerij De Waal te Sommelsdijk heeft een mooi stuk werk geleverd. De aanleiding tot het verschijnen van deze catechismusverklaring verwoordt mijn broer zelf in zijn 'Ten geleide'. Na herhaalde verzoeken en over de drempel van schroom heen geholpen door iemand die al begonnen was met het uittypen van op de band opgenomen preken, werd de leiding des HEEREN daarin opgemerkt. Mijn broer is immers geen schrijver en voelt ook diep eigen onbekwaamheid hier toe. Er was een duwtje nodig! Welnu, dat kwam gelukkig. Een en ander heeft geresulteerd in een nu keurig verzorgde uitgave. Misschien dat iemand vraagt: 'Zijn er nog niet genoeg catechismusverklaringen? Moet dat nu zo nodig?' Zeker, er zijn gelukkig heel wat goede, heldere catechismusverklaringen in de loop der jaren verschenen. Ieder die meeleeft op het kerkelijke erf, weet dat en zal dat onderschrijven. Toch is het voor gemeenten die een reeks van jaren vacant zijn, een goede zaak nu weer eens een andere keus te kunnen maken. Dat neemt niet weg dat we ook voor persoonlijk gebruik deze verklaring van harte kunnen aanbevelen.

Nu de inhoud. Die is uiteindelijk het voor naamste. We menen de inhoud weer te kunnen geven in enkele kernwoorden: schriftuurlijk onderwijzend (het is een leerboek), bevindelijk praktisch en gunnend pastoraal. Is onze Heidelberger zelf door en door schriftuurlijk en op Gods Woord geënt, deze verklaring die de Catechismus op de voet volgt en dicht bij het woordgebruik van de Heidelberger blijft, is dit ook. Vooral de Psalmen worden veelvuldig geciteerd. En wordt niet juist het psalmenboek de 'geestelijke apotheek' van de Kerk genoemd? Hoe nodig om alles schriftuurlijk te funderen! Is niet Gods Woord het einde van alle tegenspraak? Ook in deze tijd, waarin allerlei wind van leer waait en bedekt of openlijk de onder ons beleden waarheden worden aangevochten met een beroep op de slogan 'laat de dogmatiek maar in de kast staan'. Is niet de leer der godzaligheid gegrond op de Heilige Schrift? Welnu, ook deze verklaring geeft er blijk van op Gods Woord gegrond te zijn. Men leze zelf!

Maar niet alleen een gezonde bijbelse leerstelligheid is van belang! Dit is wel de grond en de basis. Maar als we de Waarheid niet persoonlijk door Gods Geest leren kennen in het hart, wat baat ons verstandelijke kennis alleen? En zie, ook de *hoe* de Heere de uitverkoren zondaar wederbaart en Zijn kinderen nu onderwijst en leidt, wordt uitvoerig beschreven in deze verklaring. Dat is het bevindelijk-praktikale element. Dit geschiedt op een eenvoudige wijze. Dat is immers ook niet onbelangrijk! En telkens weer aan de hand van ons leer- en troostboek. Is dit niet juist tot bemoediging van een arm en bestreden volk, dat zichzelf niet kan verklaren, dat zij in Gods Woord verklaard liggen? Maar

ook voor een meer geoefend volk dat in zichzelf steeds armer wordt en in een weg van afbraak en heiligmaking steeds meer de Heere nodig krijgt.

We citeren een stukje uit Zondag 23: "Nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds. Hier wordt de dood geschreven onder alle eigengerechtigheid. Hier is de zondaar God niet alleen toegeval len, er is een toevallen van het recht, ze worden het met God eens, er is een buigen onder dat recht, maar er is ook een verloren gaan onder dat recht. Hier ligt er één, totaal verloren onder het recht van God. Hier is een zondaar die weet wat het is: Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, HEER"; die het niet meer om het eeuwige leven gaat, die het niet meer, ten diepste om de zaligheid gaat, maar die het om God van de hemel gaat. O, zijt Gij met mijn doem gediend? Zoek Uw eer, ik heb het verdiend. Wat is dat een zaligheid, geliefden, om het zo met God eens te zijn. Daar kan een God, Die rechtvaardig en heilig is, het nooit meer verkeerd doen. O, daar gaan ze van dat recht des Heeren zingen, van dat heilige recht".

Deze catechismusverklaring is ook gunnend-pastoraal. Niet alleen Gods volk in de onderscheiden standen van het genadeleven wordt aangesproken. Ook de onbekeerden worden vermaand de Heere te zoeken. Ieder die onze broer heeft leren kennen, zal de hem eigen stijl in zijn catechismusverklaring herkennen. Met name ook onze jongeren worden telkens weer aangesproken. Citaat: 'Lieve jeugd, o vraag of God je bekeert, zoals Hij al Zijn volk bekeert. Gemeente, blijf dat maar vragen, want dat is toch het allernodigste. Mochten we het met klem aan uw hart leggen. God kan het erin brengen.' Tenslotte: door heel deze catechismusverklaring heen loopt ook de waarschuwing voor het nabijkomende werk. Ook die separatie is aanwezig.

We spreken van harte de wens uit dat ook deze verschenen verklaring in de gemeenten die ons lief zijn haar weg zal vinden. Ook in de gezinnen. Ook in het persoonlijk onderzoek van Gods Woord. We kunnen deze verklaring een ieder van harte aanbevelen. Het allergrootst zou zijn, als de Allerhoogste ook deze uitgave nog zou willen gebruiken als een nietig middel om zondaren te bekeren en te brengen tot Christus. En om Zijn kinderen onderwijs en teerkost te geven op reis naar de eeuwigheid. We weten dat dit ook de begeerte is van onze geliefde broer en daarom besluiten we deze recensie met zijn eigen woorden, waarmee hij het Ten geleide besluit: 'Van harte hoop ik, dat de Heere deze eenvoudige verklaring tot rijke zegen wil stellen. In de eerste plaats tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk, maar ook tot nut en onderwijs van de duurgekochte bruidsgemeente van de Koning der Kerk'.

Hardinxveld-Giessendam,

ds. W.J. Karels

A. van de Kieft. "Korte overdenkingen", Uitg. Gebr. Koster, Barneveld, ISBN 90-5551-299.0, 145 blz., paperback, € 10,00.

Wat kunnen de overdenkingen van Hem zoet zijn, wanneer zij ingeleid zijn in Gods eeuwige vrederaad. Het eeuwige verkiezend welbehagen, bewezen aan een totaal verloren Adamskind. O, die eeuwige liefde Gods des Vaders. Van eeuwigheid gekend en bemind. Het beginpunt, het eeuwige Vaderharte Gods. O, wat een zoetigheid ligt daarin verklaard. Dan te mogen overdenken wat de eeuwige Zone Gods toch gezegd heeft: "Zie, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen. Uw wet is in het binnenste mijns ingewands. O wat een zoetheit ligt daarin om die onbevattelijke liefde van Christus te mogen overdenken in die stille uren tussen God en de ziel. O dan te mogen overdenken de liefde van de derde Persoon in de Heilige Drie-eenheid." Met deze woorden wordt het boekje "Korte overdenkingen" afgesloten van A. van de Kieft, vele jaren ouderling in de Gereformeerde Gemeente van Barneveld. Onze ambtsbroeder heeft in dit boekje verschillende zaken uit het dagelijkse en geestelijke leven overdacht. De overdenkingen zijn kort. Gemiddeld twee of drie bladzijden groot. Ruim veertig onderwerpen worden overdacht. Zowel het tijdelijke leven als het geestelijke leven komen aan de orde. Nagedacht is over een appellerende prediking, de (levens)heiliging, kennis, het fundament, wijsheid, maar ook over coma, gezag, eten, werken e.d. Van bepaalde onderwerpen zijn zelfs meerdere overdenkingen opgenomen. Zoals over geloof, zien en horen. Bij het lezen van deze overdenkingen trof mij dat de schrijver vooral de Schrift laat spreken. Verschillende Schriftgedeelten waarin hetzelfde woord wordt gebruikt, worden met elkaar in verband gebracht. In rijke mate worden er dan lijnen getrokken naar Christus, hoe we ons leven hebben in te richten naar Gods Woord e.d. Schrijver wijst in zijn voorwoord er op dat hij niet een bepaald onderwerp heeft willen bestuderen, maar dat het overdenkingen zijn. Het is zijn begeerte dat deze korte overdenkingen als een klein beetje geitenhaar dienstbaar mogen zijn tot opbouw van de geestelijke tempel Gods. De overdenkingen lenen zich goed voor een avondsluiting of persoonlijke overdenking.

Bennekom,

ds. F. Mulder

"Waarheen pelgrims?" Ds. C. den Boer; uitg. De Banier; ISBN 90 336 05341; 302 blz.; prijs € 28,50.

Dit boek is een uitvoerige leidraad bij de Christinnereis van Bunyan. De indeling is als volgt: in elk hoofdstuk wordt een gedeelte van de Christinnereis verkort weergegeven, waarbij de schrijver één van de betrouwbaarste Engelse versies heeft gebruikt. Daarna volgt een paragraaf "Uitleg en leerelementen", waarin vooral

de geestelijke lessen die Bunyan met zijn beeldtaal bedoeld heeft, worden weergegeven. Elk hoofdstuk eindigt met een aantal gespreksvragen die rechtstreeks of zijdelings te maken hebben met het onderwerp dat in het hoofdstuk wordt behandeld en ook nog een lijst van Bijbelteksten die in het behandelde gedeelte voorkomen.

De schrijver heeft zich uitvoerig verdiept in de oorspronkelijke tekst en in de omstandigheden waaronder Bunyan zijn Pelgrimsreis heeft geschreven. Daarvoor alle waardering. Nauwkeurig worden de namen die Bunyan gebruikt heeft omschreven; dit zijn immers de sleutels tot het verstaan van de geestelijke zin. Met het overgrote deel van deze verklaringen kan ik het wel eens zijn, enkele namen (o.a. Secret) zou ik anders geïnterpreteerd hebben.

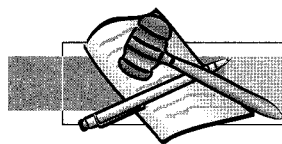
In de gespreksvragen komt een grote verscheidenheid van onderwerpen aan de orde. Men moet wel goed onderlegd zijn in de Schriften om hierop adequate antwoor-

den te kunnen geven!

Het boek is een goede gids bij het lezen van de Christinnereis (men doet er goed aan het oorspronkelijke werk er naast te lezen en wie geen Engels kan, dient een goede vertaling te gebruiken). Een enkele kritische opmerking: de geschiedenis van de drie reuzen Grimm, Maul en Slaygood moet men niet alleen geestelijk duiden, maar men dient hier zeker de geschiedenis van de vervolgingen in de dagen van Bunyan te betrekken. Verder dient men te bedenken dat men in de Christenreis en in de Christinnereis de droom niet letterlijk moet verstaan. Bunyan heeft deze vorm gebruikt om innerlijke overdenkingen of ervaringen weer te geven. Zo zijn de twee dromen van Christiana aan het begin een prachtige weergave van "de overtuiging van haar zondige weg" en van "de liefdes-trekkingen" die in het zaligmakende werk niet gemist kunnen worden.

Scherpenzeel,

J. de Jager

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Berkenwoude:

ds. P. Mulder te Dordrecht;

Te Dirksland:

ds. D. de Wit te Nieuw-Beijerland;

Te Kapelle-Biezelingse

en te Spijkenisse i.c.m. Hoogvliet:

ds. M. Golverdingen te Boskoop;

Te Lelystad: ds. J.S. van der Net te Houten;

Te Middelharnis en te Tricht-Geldermalsen:

ds. M. Karens te Werkendam;

Te Naaldwijk en te Rotterdam-Centrum:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Te Oostkapelle:

ds. W. Harinck te Woerden;

Te Stolwijk:

ds. J. Schipper te 's Gravenpolder;

Te Veenendaal:

ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack

(Canada).

Bedankt:

Voor Ridderkerk-Slikkerveer:

ds. D.W. Tuinier te Terwolde-De Vecht;

Voor Nieuwdorp:

ds. B. van der Heiden te Alblasserdam.

VERGADERING CLASSIS GOES

Op D.V. maandag 17 januari 2005 hoopt de classis Goes te vergaderen in één van de zalen van de Sionkerk te Goes. Aanvang: 19.00 uur.

AFSCHEID DS. J.J. TANIS VAN KAPELLE-BIEZELINGE

Wij delen u mede dat onze herder en leraar, ds. J.J. Tanis, i.v.m. het aannemen van het

beroep naar Kampen op D.V. zondag 9 januari a.s. afscheid van de gemeente zal nemen in de avonddienst die aanvangt om 18.00 uur.

Voor ieder is er gelegenheid om op D.V. zaterdag 8 januari a.s. tussen 14.30 en 16.00 uur afscheid te nemen van ds. en mw. Tanis in één van de zalen van de Petrakerk, Goessestraatweg 18, Kapelle.

De kerkenraad van Kapelle-Biezelingse

VERSLAG VERGADERING CLASSIS UTRECHT OP 1 OKTOBER 2004 TE UTRECHT

Namens de roepende kerk van Opheusden opent ds. G. Pater de vergadering, hij laat zingen Psalm 29:1, leest Prediker 10:1-17 en gaat voor in gebed.

Hij memoreert enkele jubilea van ambtsbroeders binnen de classis. Ouderling E.M. Treur uit Woerden is 40 jaar ambtsdrager, ouderling W.H.G. Schumacher uit Nieuwer Ter Aa 35 jaar diaken en G.J. Broekhuis uit Opheusden 25 jaar. De preses wenst de jubilerende broeders Gods onmisbare zegen toe.

Ds. Pater spreekt vervolgens een openingswoord naar aanleiding van Prediker 10:7. *Ik heb knechten te paard gezien, en vorsten, gaande als knechten op de aarde'.*

Ds. G. Pater is bij toerbeurt preses. Ds. W. Visscher en ds. J.J. van Ekeveld fungeren als assessoren, ouderling J.H. Mauritz als scriba en ouderling H. Blankenstijn als quaestor.

De notulen van de classisvergadering van 9 januari 2004 worden vastgesteld.

Bij de ingekomen stukken is een schrijven

van de classis Amsterdam met betrekking tot de hulpconsulentschappen. De classis Amsterdam verzoekt dit te willen continueren. Door de komst van ds. C. Neele vervalt het hulpconsulentschap van Lisse.

De verdeling is nu als volgt: Amsterdam: ds. G. Pater; Katwijk: ds. M. Mondria; Haarlem en Hoofddorp: ds. J.S. van der Net.

Er is een schrijven ontvangen van ouderling J. van Belzen uit Woerden, waarin hij de classis verzoekt om hem per 1 januari 2005 te ontheffen van zijn taak als pastoraal medewerker in verzorgingshuis 'Bethesda' te Den Dolder.

De classis heeft in het verleden een drietal broeders benoemd voor de pastorale zorg in "Bethesda". De classis besluit om ouderling J. Kemp uit Utrecht en de ouderlingen F. Beij en J. de Kruijf uit Zeist te verzoeken om naast de pastorale zorg voor de eigen gemeenteleden ook de zorg voor de overige bewoners op zich te willen nemen. Broeder J. van Belzen wordt dankgezegd voor alle arbeid in 'Bethesda' verricht in de achterliggende vijf jaar.

In de achterliggende maanden is in alle gemeenten kerkvisitatie gehouden. De rapporten worden besproken. Eén van de afgevaardigden constateert dat in een aantal gemeenten de kerkenraad niet voltallig aanwezig was tijdens de visitatie. Hij betreurt dat. De preses merkt op dat de broeders ongetwijfeld wettig verhinderd waren. Soms is het moeilijk om een geschikte datum te vinden waarop ieder aanwezig kan zijn. Het streven moet zijn dat alle kerkenraadsleden aanwezig zijn.

Een broeder ouderling wijst op een zinsnede in één van de verslagen over de deelname aan het sacrament van het Heilig Avondmaal. Het is een teer onderwerp om over te spreken. Het sacrament is ingesteld door de Koning van de kerk tot versterking van het geloof. Het mag niet zo zijn, dat we eraan gewend raken, dat ouderlingen niet deelnemen aan het Heilig Avondmaal. De preses merkt op dat er ook in dit opzicht geen stilzwijgen mag zijn. De preses dankt de broeders die de kerkvisitaties hebben verricht. Het Woord mag nog vrucht dragen. De Heere geve dat de arbeid in de gemeenten tot zegen mag zijn.

De kerkenraad van Opheusden legt aan de classis voor om het peremptoir examen van kandidaten tot de Heilige Dienst te laten verrichten door de docenten van de Theologische School van de gemeenten te Rotterdam. De kerkenraad realiseert zich dat de D.K.O. aangeeft dat het peremptoir examen de verantwoordelijkheid is van de classis. Bijna alle classes binnen ons kerkverband nodigen daartoe echter de docenten uit. Onder leiding van assessor-preses ds. W. Visscher wordt dit punt besproken. Eén van de afgevaardigden merkt op dat het in de classis Utrecht altijd gebruik is geweest dat de classispredikanten examineren. Hij ziet het als een voorrecht dat er altijd voldoende predikanten binnen de classis hebben gediend om dit werk te kunnen doen. Het zou een verlies zijn als de

classis zou besluiten het examen niet meer te laten verrichten door de eigen predikanten.

Ds. J.J. van Ekeveld geeft een toelichting op artikel 4 van de D.K.O. waar nadrukkelijk wordt aangegeven dat het examineren van kandidaten een taak is van de classis. In de standaardwerken over de kerkregering valt niets te lezen over anderen die examineren. Alleen ds. K. de Gier schrijft in zijn toelichting op de kerkorde dat de classis steun kan vragen bij de docenten. De kerkenraad van Zeist is van mening dat we de lijn van de D.K.O. moeten vasthouden. Enkele broeders onderstrepen namens hun kerkenraad het standpunt van Zeist. Zij achten het beter om een functiescheiding te hebben tussen het preparatoir examen (door de docenten van de opleiding) en het peremptoir examen (door de predikanten van de classis). Herinnerd wordt aan het standpunt van ds. J. van Haaren die er sterk aan hechtte het examen bij de classis te laten.

De tijdelijke preses vraagt de broeders van Opheusden om een reactie. De broeders onderstrepen dat de verantwoordelijkheid bij de classis blijft, ook al worden de docenten uitgenodigd om te examineren. Ds. Pater meent dat het praktischer is en meer rust zal geven aan de kandidaat als de docenten op de classis examineren. Hij wil zich niettemin graag voegen naar de mening van de classis.

Ds. W. Visscher maakt enkele slotopmerkingen en brengt het voorstel in stemming. De classis besluit dat de lijn van de D.K.O. dient te worden vastgehouden en dat de predikanten van de classis het peremptoir examen zullen afnemen.

Namens de commissie Leidsche Rijn deelt ds. W. Harinck mee dat evangelist J. Krijgsman niet langer beschikbaar is voor het evangelisatiewerk. Deputaten hebben toegezegd dat ouderling Van Haften uit Nunspeet – als evangelist in deeltijd – een dag per week werkzaamheden zal gaan verrichten. Vanaf 1 januari 2005 zal hij zelfstandig werkzaamheden verrichten, in nauwe afstemming met de classicale commissie.

De quaestor geeft een financieel verslag over het jaar 2003. Samen met de tweede quaestor heeft hij op verzoek van de classis de financiële stukken van de classicale commissie Leidsche Rijn gecontroleerd. Ouderling Blankenstijn memoreert verblijd te zijn met wat hij heeft gezien in de Leidsche Rijn. Er is een klein stekje en het werk mag in getrouwheid verricht worden. Hij wijst ook op de collecten van de classisgemeenten. Het is belangrijk dat alle gemeenten jaarlijks bijdragen. Ds. W. Visscher herinnert aan de afspraak om jaarlijks voor dit werk te collecteren. Als gemeenteleden zelf iets bijdragen zijn ze er ook meer bij betrokken. Broeder J.H. Doeve stelt aan de orde dat er advies gevraagd is met betrekking tot de bankrekening van de classicale commissie. Deze staat nu op naam van een natuurlijk persoon. Er is in dit verband ook gesproken

over een rechtsvorm voor het werk in Leidsche Rijn. Besloten wordt dat de commissie een voorstel inbrengt op de classisvergadering D.V. in januari 2005.

De preses dankt de broeders voor de werkzaamheden. De classis wil de penningmeesters van de classicale commissie en de werkgroep dechargeren voor het beheer van de financiën in de jaren 2001, 2002 en 2003. De commissie en de werkgroep wordt ook dankgezegd voor de verrichte werkzaamheden. De Heere zegene dit werk tot eer van Zijn Naam en uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

De gemeente Soest wordt aangewezen de volgende classisvergadering bijeen te roepen. De classis vergadert D.V. 7 januari 2005 te Utrecht.

De kerkenraad van Utrecht wordt dankgezegd voor de verleende gastvrijheid en de kosten voor de goede zorgen. Op verzoek van de preses gaat ds. J.J. van Ekeveld voor in dankgebed, nadat nog gezongen is Psalm 43 vers 3.

Oud. J.H. Mauritz, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA, GEHOUDEN OP 8 OKTOBER 2004 TE ZOETERMEER.

Namens de roepende kerk van Zoetermeer opent ds. J.B. Zippro de vergadering. Hij laat Psalm 77 : 8 zingen, leest Exodus 14 : 1-15 en gaat voor in gebed. De voorzitter heet ieder welkom, in het bijzonder ds. A.B. van der Heiden, die op 18 augustus aan de gemeente Benthuisen verbonden werd. Verder memoreert de voorzitter de volgende gebeurtenissen die sinds de vorige classisvergadering plaatsvonden:

- Op 26 september mocht ds. A.B. van der Heiden gedenken 25 jaar predikant te zijn, ds. M. Golverdingen mocht hetzelfde feit herdenken op 3 oktober.
- In het gezin van ds. Zippro is op 6 augustus een dochttertje en zusje geboren.
- Op 12 maart is oud-ouderling Arie de Bruin op 87 jarige leeftijd overleden. Hij heeft de gemeente Naaldwijk 39 jaar in het ambt van ouderling mogen dienen.
- Op 1 augustus overleed een oud-ambtsdrager Jacobus de Jong op 85 jarige leeftijd. Hij mocht de gemeente van Stolwijk 20 jaar dienen.
- In februari mocht ouderling W. Rijkaart van de gemeente Benthuisen herdenken dat hij 25 jaar ambtsdrager was. Op 1 april mocht ouderling De Wilde van de gemeente Boskoop herdenken dat hij 25 jaar in het ambt mocht dienen.
- Op 29 april is ouderling J. Pronk van de gemeente 's-Gravenzande koninklijk onderscheiden voor zijn inzet op maatschappelijk- en politiek terrein en voor zijn ambtelijke arbeid.

De tijdelijk voorzitter spreekt vervolgens een meditatie uit naar aanleiding van Exodus 14 : 14 "De HEERE zal voor ulieden strijden en gij zult stil zijn".

Het moderamen wordt als volgt samengesteld. Preses: ds. G. Clements, assessoren:

ds. J. Driessen en ds. M. Golverdingen, quaestor: oud. J. Honkoop en scriba: oud. P. Verweij.

De notulen van 16 januari 2004 worden vastgesteld.

De classis Amsterdam vraagt om hulpconsulentschappen te vervullen in de gemeenten Leiderdorp, Oosterend en Zaandam. De classis Rotterdam geeft aan dat het hulpconsulentschap voor de gemeente Rotterdam-Alexanderpolder niet meer nodig is. De classis Gouda en bijzonder ds. Clements wordt bedankt voor de geboden hulp.

Van de Commissie aangepaste catechisatie is een verslag over het seizoen 2003-2004 ontvangen. In de plaats van br. De Pater uit Boskoop, die heeft bedankt, wordt br. Van Molenbroek uit Scheveningen benoemd. De voorzitter bedankt de commissie voor haar verslag en spreekt zijn erkentelijkheid uit voor het werk dat gedaan mag worden. Het verslag van de commissie in- en uitgaande predikanten van haar vergadering van 9 juli 2004 inzake de overkomst van Ds. A.B. van der Heiden wordt behandeld. De consulentschappen worden als volgt verdeeld: ds. Golverdingen: Benthuisen, Stolwijk en Leiderdorp (hulpconsulentschap); ds. Driessen: Scheveningen, Naaldwijk en 's-Gravenzande; ds. Zippro: Delft, 's-Gravenhage en Zoetermeer; ds. Van der Heiden: Gouda, Oosterend (hulpconsulentschap) en Zaandam (hulpconsulentschap) en ds. Clements: Berkenwoude, Boskoop en Moerkapelle, exclusief de begrafenissen vanuit Beth-San en de Wilde Veenen. Hiervoor is onder de predikanten een aparte regeling getroffen.

Een gemeente heeft een vraag over het toenemend aantal bladen dat bij de kerkbode bezorgd moet worden. Dit geeft nogal wat problemen bij degenen die de kerkbode rondbrengen. De gemeente stelt voor om te komen tot integratie van de bladen die met zorg te maken hebben. Op de Generale Synode is integratie van bladen meermalen besproken, hoewel bepleit, is het nooit van de grond gekomen en heeft de synode het advies laten varen.

Naar aanleiding van de parkeerproblemen op vrijdagavond rondom de kerk in Zoetermeer, vraagt een gemeente of het daarom wenselijk is om in een andere gemeente classisvergadering te houden.

De afgevaardigden van de gemeente Zoetermeer erkennen dat de parkeermogelijkheden zijn veranderd. Het blijkt echter dat er wel mogelijkheden zijn, maar die zijn bij de afgevaardigden niet bekend. De gemeente Zoetermeer zal de volgende keer bij de agenda een overzicht geven van de parkeermogelijkheden op vrijdagavond rondom de kerk.

De kerkenraden van 's-Gravenhage en Scheveningen vragen een commissie van onderzoek in te stellen met de opdracht om een haalbaarheidsstudie uit voeren voor het tot stand komen van een inloophuis in de classis Gouda (in Den Haag), dit in overleg met het Deputaatschap voor Evangelisatie. Verschillende afgevaardig-

den geven aan hartelijk achter dit verzoek te staan.

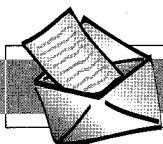
Op verzoek geeft br. G.D. Pas, deputaat van Evangelisatie, een korte toelichting. De classis besluit een commissie te benoemen om de haalbaarheidsstudie te maken en op de volgende vergadering verslag uit te brengen.

Voor de volgende vergadering is Benthuisen de roepende kerk. Deze vergadering zal D.V 4 februari 2005 worden gehouden.

De voorzitter wijst nog op de verwording in ons vaderland. Wat is evangelisatie daarom dringend nodig. Hij bedankt alle afgevaardigden voor hun aanwezigheid en inbreng en de belangstellenden voor hun aanwezigheid. Op verzoek van de voorzitter eindigt ouderling J.C. Heijboer van de roepende gemeente Zoetermeer. Hij laat Ps. 68:2 zingen en gaat voor in dankgebed, waarna de voorzitter de vergadering sluit.

Gouda,

P. Verweij, scriba

Berichten

PALLIATIEVE TERMINALE ZORG IN BETH-SAN

Zorgcentrum Beth-San in Moerkapelle (één van de locaties van de SGZZH) beschikt sinds 1 december 2004 over een palliatief terminaal bed.

Voor mensen met een levensverwachting van minder dan drie maanden is het mogelijk in een huiselijke omgeving kwalitatief hoogwaardige zorg te ontvangen in de laatste levensfase. De terminale zorg wordt verleend in samenwerking met vrijwilligers van de Nederlandse Patiënten Vereniging Moerkapelle/Zevenhuizen. De huisarts verleent de medische zorg.

Verpleeghuis Salem biedt multi-disciplinaire ondersteuning. Uitgangspunt in de zorg is: voeg geen dagen toe aan het leven, maar leven aan de dagen. Het accent ligt op pijn- en symptoombestrijding. Familieleiden en naasten worden nauw betrokken in de zorg. Er is voor hen een mogelijkheid om te overnachten.

In de nieuwbouw die Beth-San medio 2006 hoopt te realiseren zal een aparte hospicevoorziening gebouwd worden.

De organisatie is er echter klaar voor om nu reeds de palliatieve terminale zorg te verlenen.

Om voor deze zorg in aanmerking te komen is een indicatie nodig van het Regionaal Indicatie Orgaan.

Als organisatie zijn we erg blij dat we deze zorg mogen bieden.

We ervaren het als hartverwarmend en bemoedigend dat namens de kerkenraad van één van onze Gereformeerde Gemeenten na de weeksluiting op 2 december jl. hun predikant medeelde de kosten van het hoog-laagbed voor hun rekening te nemen. Uit dank voor de goede zorg die een gemeentelid krijgt die als eerste zorgvrager opgenomen is in november jl.

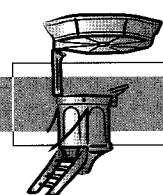
Voor inlichtingen: tel. 079-5931840, u kunt vragen naar Marianne van der Blom.

J.M. Prins, directeur zorg SGZZH

Ambacht 10.00 uur ds. Paul en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 16.00 uur ds. Visscher; Hoofddorp 18.30 uur ds. Neele; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Tanis, 14.00 uur leedienst en 18.00 uur ds. De Heer; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 14.00 uur leedienst en 18.00 uur (H.D.) ds. Verschuure; Krimpen a/d IJssel 16.30 uur ds. Paul; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meliskerke 14.30 uur ds. Van Gelder; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. De Heer, 14.00 uur leedienst en 18.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leedienst; Moerkapelle 19.15 uur ds. Zippro (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwerkerk Zld 9.00 en 15.30 uur ds. De Jongste; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Oosterend-Textel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 19.00 uur ds. Kleppe; Poortvliet 14.00 uur ds. Verweij; Puttershoek 10.00 uur ds. Baaijens; Rhenen (kerk: Kon. Elisabethplantsoen) 12.00 en 18.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur (H.D.) ds. Van Dieren en 14.30 uur leedienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 14.30 uur ds. Meeuse; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leedienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Clements; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Terlouw; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. Gunst en 14.00 uur leedienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Schipper; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 18.00 uur ds. De Jongste; Soest 15.00 uur ds. L. Blok; Spijkenisse 15.30 uur ds. P. Mulder; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur en 18.30 uur ds. Brugge en 14.30 uur leedienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Vlaarding 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leedienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Woerden 10.00 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur leedienst; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Tanis; Yerseke 9.30 uur en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leedienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Visscher; Zoetermeer 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 14.30 uur ds. Van Krimpen.

DONDERDAG 30 DECEMBER 2004 (OUDJAARSDIENSTEN)

Dinteloord 19.30 uur ds. Schipper;

Predikbeurten

ZONDAG 26 DECEMBER 2004 (TWEDE KERSTDAG)

Aagtekerke 14.30 uur ds. De Heer en 19.00 uur stud. Van Belzen; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Van Ekeveld; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Beekbergen 10.00 uur ds. J. Karels; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 14.30 uur ds. Van der Net; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en

19.00 uur ds. Van Boven; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 15.00 uur ds. J. Karels (H.D.); Dordrecht (in de Pauluskerk, Nassauweg) 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en 19.00 uur leedienst; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 uur en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leedienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. De Wit; 's Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. Boogaard en 14.00 uur leedienst; 's Gravenzande 18.30 uur ds. W. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-

Eindhoven 19.30 uur ds. Van der Net; Haamstede 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 19.30 uur ds. Neele; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Terlouw; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. P. Mulder; Oostkapelle 19.30 uur ds. Brugge; Puttershoek 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

VRIJDAG 31 DECEMBER 2004 (OUDJAARSDAG)

Aagtekerke 16.30 uur ds. De Heer; Aalst 16.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 19.15 uur ds. Schreuder; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. Meeuse; Arnhem 19.30 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 16.30 uur ds. Terlouw; Benthuisen 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.30 uur ds. Bac; Bodegraven 17.00 uur ds. W. Harinck; Borssele 16.30 uur ds. Schipper; Boskoop 19.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 16.30 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Moerkerken; Den Haag 19.00 uur ds. J. Driessen; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Deventer 17.00 uur ds. Meeuse; Dirksland 16.00 uur ds. Brugge; Dordrecht 19.30 uur (in de Pauluskerk, Nassauweg) ds. P. Mulder; Drachten 14.30 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 16.00 uur ds. Hogchem; Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij; Enschede 16.00 uur ds. Tuinier; Enter 15.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 19.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 19.30 uur ds. Hakvoort; Goes 19.30 uur ds. Moens; Gorinchem 17.00 uur ds. Van der Net; Gouda 19.30 uur ds. Clements; Goudswaard 17.00 uur ds. De Wit; 's Gravenpolder 19.30 uur ds. Schipper; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 17.00 uur ds. Silfhout; Hilversum 19.45 uur ds. Veenendaal; Hoofddorp 16.30 uur ds. Neele; Hoogeveen 19.00 uur ds. Hoogerland; Houten 19.00 uur ds. Van der Net; Kampen 19.30 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezelinge 19.00 uur ds. Tanis; Klaaswaal 19.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens; Krabbendijke 19.00 uur ds. Verschuure; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Terlouw; Kruiningen 19.00 uur ds. J. Karens; Leerdam 17.00 uur ds. Mondria; Leiderdorp 19.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 16.00 uur ds. Schot; Lisse 19.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. L. Blok; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. Van Gelder; Middelharnis 19.00 uur ds. P. Blok; Moerkapelle 19.00 uur ds. Paul (doventolk); Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 15.00 uur ds. Tanis; Nieuwerkerk Zld 19.00 uur ds. Gunst; Nijkerk 16.00 uur ds. Hakvoort; Nunspeet 19.00 uur ds. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Oosterend-Texel 19.30 uur ds. Van Dijk; Oosterland 15.00 uur stud. Van Manen; Opheusden 19.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen; Poortvliet 19.00 uur stud. Van Belzen; Rhenen (kerk: Kon. Elisabethplantsoen)

16.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 19.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 17.00 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 17.00 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 17.00 uur ds. Schreuder; Rilland-Bath 19.00 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-IJsselmonde 17.00 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 19.00 uur ds. Brugge; Scheveningen 19.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 19.00 uur stud. Van Manen; Sint Philipsland 14.30 uur stud. Van Belzen; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Terneuzen 19.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Tuinier; Tholen 19.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 17.00 uur ds. F. Mulder; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 16.00 uur ds. G. Pater; Vlissingen 19.30 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 19.00 uur ds. Hofman; Waardenburg 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Westkapelle 16.00 uur ds. Van Gelder; Woerden 19.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 16.30 uur ds. Moens; Yerseke 18.00 uur ds. Verweij; Zeist 19.00 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 17.00 uur ds. Van Krimpen; Zwolle 19.30 uur ds. J. Karels.

ZATERDAG 1 JANUARI 2005 (NIEUWJAARSDAG)

Alblasserdam 10.00 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 10.00 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 12.00 uur ds. Terlouw; Benthuisen 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; Den Haag 10.00 uur ds. J. Driessen; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 10.00 uur ds. P. Blok; Dordrecht 10.00 uur (in de Pauluskerk, Nassauweg) ds. P. Mulder; Drachten 9.30 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 9.30 uur leesdienst; Elspeet 10.00 uur ds. Vermeij; Ermelo 9.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 uur ds. Moens; Gouda 9.30 uur ds. Clements; 's Gravenpolder 9.30 uur ds. Schipper; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Houten 10.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezelinge 9.30 uur ds. Tanis; Klaaswaal 10.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens; Kortgene (in Herv. Kerk) 10.00 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 uur ds. Verschuure; Kruiningen 9.30 uur stud. Van Manen; Leiderdorp 10.00 uur ds. Boogaard; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 uur stud. Van Belzen; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Van Gelder; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. De Wit; Nieuwerkerk Zld 9.00 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.30 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 10.00 uur ds. Van Dijk; Opheusden 10.00 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 uur ds. Van Krimpen;

Rhenen (kerk: Kon. Elisabethplantsoen) 12.00 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 uur ds. Terlouw; Rijssen-West 9.30 uur ds. J. Karels; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder; Scherpenisse 9.30 uur ds. Brugge; Scheveningen 10.00 uur ds. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. Van Aalst; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 uur ds. Melis; Veenendaal 11.00 uur ds. F. Mulder; Vlissingen 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur ds. Hofman; Waardenburg 10.00 uur ds. Mondria; Wageningen 9.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 uur ds. Verweij; Zeist 10.00 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. Paul.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. Zondag 26 december: 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan. Vrijdag 31 december 18.30 uur evang. G. Baan. Zaterdag 1 januari 10.00 uur evang. G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Zondag 26 december: 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman. Vrijdag 31 december 17.30 uur evang. J. Krijgsman. Zaterdag 1 januari 11.00 uur evang. J. Krijgsman. U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Vacant; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 26 december: 9.30 en 16.00 uur evang. G. van de Breevaart. Vrijdag 31 december 19.30 uur evang. G. van de Breevaart. Zaterdag 1 januari 9.30 uur evang. G. van de Breevaart.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Zondag 26 december: 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart. Vrijdag 31 december 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart. Zaterdag 1 januari 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Tot een onverderfelijke, en onbevleekelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u. Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

1 Petrus 1 : 3-5

Met diepe smart, maar ook dankbaar dat hij zijn wens verkregen heeft, delen wij u mede dat de HEERE heeft thuisgehaald, Zijn kind en knecht en mijn geliefde man, onze lieve, zorgzame vader, schoonvader en grootvader

Lambertus Huisman

Verbi Divini Minister

in de leeftijd van 78 jaar.

*Die hoop moet al ons leed verzachten.
Komt, reisgenoten, 't hoofd omhoog!
Voor hen, die 't heil des Heeren wachten,
zijn bergen vlak en zeeën droog.
O zaligheid niet af te meten,
o vreugd, die alle smart verbant!
Daar is de vreemd'lingschap vergeten,
en wij, wij zijn in 't vaderland!*

Potchefstroom: A.H. Huisman-van Dam

Potchefstroom: H.W. Huisman

H.M. Huisman-van Dyk
Bertus, Elsa

Boksburg: A.H. Smit-Huisman

H.J. Smit
Hanno, Alida, Ilze

Potchefstroom: M. Roscher-Huisman

C.C. Roscher
Clarine

Delareyville: W. Keyser-Huisman

M. Keyser
Marinus, Aliska

15 december 2004

Chopinstraat 37, 2531 Potchefstroom (RSA)

De begrafenis heeft maandag 20 december na een rouwdienst welke geleid werd door Ds. J.M. Kleppe, plaatsgevonden op de begraafplaats te Potchefstroom.

En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.

Openbaringen 14 : 13

Met ontroering deelt de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Terneuzen mede dat de Heere tot Zich heeft genomen in Zijn eeuwige heerlijkheid onze geliefde oud - herder en leraar, Zijn dienaar in Christus

Ds. L. Huisman

in de leeftijd van 78 jaar.

Terneuzen was zijn laatste gemeente, die hij een vijftal jaren met de volle liefde van zijn hart, in alle getrouwheid heeft mogen dienen, in de periode van 1990 - 1995.

Zijn prediking was Jezus Christus en Die gekruisigd (2 Kor. 5 : 18 - 21) De God aller genade vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en schenke Zijn kracht en bijstand in hun rouw en verdriet.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Terneuzen.

J. Paardekooper, preses.
M. Simons, scriba.

Axel, 15 december 2004.

"Opdat ik, een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Heiligen Geest".

Rom. 15:16

Met droefheid heeft de kerkenraad kennis genomen van het overlijden van haar oud-ambtsbroeder

ds. L. Huisman

In de periode van 1953 tot 1957 heeft hij de gemeente in het ambt van ouderling in getrouwheid mogen dienen. In ons midden bewaart men een goede herinnering aan deze tijd. De Heere gedenke zijn vrouw en kinderen en vertrooste hen met Gods soevereine genade in Christus.

Nieuw-Beijerland, 15 december 2004
Kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Nieuw-Beijerland

Ds. de Wit, preses
A.J. van Rijs, scriba

Langs deze weg willen wij familie, vrienden, (emeritus) predikanten, studenten, predikantsweduwen en kerkenraden Gods onmisbare Zegen toewensen.

Fam. C.L. Hage-Baaij
Schoolstraat 2
4693 BG Poortvliet

Wij wensen onze familie, vrienden en kennissen van harte de zegen des Heeren in het nieuwe jaar toe.

Ds. en mevr. Paul-Bos
Moerkapelle

Wij wensen u Gods rijkmakende zegen voor de kerstdagen en het jaar 2005.

Fam. ds. J. Driessen,
's-Gravenhage

Wij wensen familie, vrienden en bekenden van harte Gods onmisbare zegen toe voor de kerstdagen en het nieuwe jaar.

J. Honkoop
J. Honkoop-Dijkhuizen

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboeek met vele voorbeelden.

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of
in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal
te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene
door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:

• H. de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Van Reenenweg 171, Tel. (030) 69 24 258

Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Barneveld
- ◆ Amersfoort
- ◆ Veenendaal
- ◆ Renswoude
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Stationsweg 411

3925 CD Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg,
gezins- en bejaardenzorg die
aansluit bij uw manier van leven.
Dit houdt voor ons in dat Bijbelse
normen en waarden de basis
vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg

Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen).
U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.

Bel 0187 - 48 91 73 b.g.g. 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg

Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG
via het telefonisch spreekuur bereiken onder
telefaanummer **0166 - 65 26 05**.

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en
op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Putten t.h. ged. boerderij als vak.huis-
je, 2-pers., mooie fiets en wandelomg.
Tel. 033-2459443.

Uddel, voor vak. te huur ruime helft
van boerderij voor 4 pers. v.a.g.v. D.V.
juli/aug. 2005 verhuurd. Tel. 0577-
401289.

Reist u naar **Zuidelijk Afrika** voor zaken,
vakantie of privé? **Umfula Tours** helpt u
graag met uw programma, reis, verblijfs-
beplanning en uitvoering.

tel 0027 11 706 4809

fax 0027 11 463 6810

e-mail wybe@umfulatours.com

begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

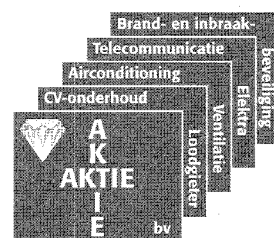
Tel. 010 - 4600509

Van Horssen bv

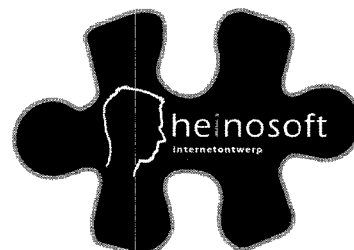
DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

**Airconditioning
op de
Preekstoel**

Bel Aktie 010-4517471

Website op zondag sluiten?

Kijk op <http://www.heinosoft.nl/zondag/>

Of bel 015-2128463, email: info@heinosoft.nl

TE KOOP

Nunspeet, Troelstrastraat 44

Zeer ruime tussenwoning!

Tegenover school met groenstrook;
Dicht bij winkelcentrum; 6 slaapkamers,
waarvan 1 met dakkapel; Grote
(uitgebouwde) woonkeuken met in-
bouwapparatuur; Tuin zuidoost, voor-
tuin pas aangelegd;
Kavelgrootte 160 m2

De moeite van het bekijken waard!
Aanvaarding in overleg.

Vraagprijs € 229.000,- k.k.

Voor informatie:

Fam. J. Bal

Tel. 0341 - 257781

JOHANNUS - CONTENT - DOMUS

ma gesloten

di - vr 09.00 - 12.00 / 13.30 - 17.30

vr avond 18.30 - 21.00

za 09.30 - 12.00 / 13.30 - 17.00

ruime collectie bladmuziek (ook klaver) en CD's

A. van Oostdelaan 35
3904 TJ Veenendaal

Tel: 0318 - 505063

Fax: 0318 - 505851

info@andanteorgels.nl

www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- en KERKORGELS

WESOTRONIC

Wesotronic introduceert DE OPLOSSING
voor kerktelefonie:

Het DKtel systeem

(Draadloze Kerktelefoon via de ether)

De belangrijkste voordelen zijn:

- ✓ geen telefoonkosten / internetaansluiting
- ✓ aanmerkelijk goedkoper dan andere systemen
- ✓ uitstekende geluidskwaliteit
- ✓ eenvoudig en flexibel in gebruik

Het Agentschap Telecom heeft officieel
toestemming verleend om het DKtel
systeem per 1 januari 2005 in gebruik
te nemen!

Wesotronic B.V.
Nunspeet, Barendrecht
Telefoon 0341 - 271000
www.wesotronic.nl

In samenwerking
met SIKN

Zwijndrecht

Boekhandel en antiquariaat

DE ROO

Nieuwe boeken

W. Floor:

Al de Werken, 4 dl. € 64,⁵⁰

Ds. A. Moerkerken:

Catechismusverklaring

"Ons Troostboek" € 54,⁵⁰

W. Schortinghuis:

De geboren Christus € 32,⁵⁰

Van Meelstraat 12 Zwijndrecht
Tel. 078-6124081

Voor info bel:
0341-425712
of
0416-692787

Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzeleaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

"...voor zoveel
gij dit een van
deze Mijn minste
broeders gedaan
hebt, zo hebt gij
dat Mij gedaan."

Kerstcollecte 2004

Namens u verricht Bijzondere Noden wereldwijd
diaconaal werk. Als de handen van de kerk.

In verschillende gemeenten is de opbrengst van de
kerstcollecte dit jaar bestemd voor ons werk.

Laat ons niet met lege handen staan.

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE
NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden • T (0348) 48 99 10 • F (0348) 48 37 21 • E hbn_relief@cbgg.nl • Giro: 307447

Bestel nu de unieke dubbel-cd!

Teken in voor de speciale prijs van € 19,95

(Excl. porto. Prijs na DV 1 januari 2005: € 25,-)

DV eind januari a.s. verschijnt deze unieke dubbel-cd met samenhang en orgelspel. De eerste cd is opgenomen in de oude kerk van de Gereformeerde Gemeente van Genemuiden aan de Prinses Julianastraat. De tweede in de nieuwe 'Jachin en Boaz' kerk aan de Taghof in Genemuiden. Een waardevol, historisch document. Ten bate van het bouwfonds.

Bestellen:

☎ Telefoon 06 11 - 47 33 32

✉ E-mail bestelcd@kliksafe.nl

☎ Fax 038 - 385 75 63

Wilt u een aantal fragmenten beluisteren?

🖥 Kijk op www.solcon.nl/vanvoorst

Deze advertentie is mogelijk dankzij: Beens Groep, Beens Lijstenmakerij, Bekwatex, Belakos, BÉwé, N.N., Bouwen+Wonen Joop, Carpetline, Cotap, Van Dieren Maritime, Tapijthandel J. van Dieren, Hamat, Husol, KMK automatten, Pleijsier Bouw, Van der Steeg Bouwbedrijf, Aannemingsbedrijf Tebezo, en Westerman Logistics

Oosterend - Texel

Bungalowpark "De Verrassing"

Bel voor informatie 0222 31 83 91

Nieuw project

Stichting China

Stichting China is gestart met vertaling van de Commentaren van Calvijn

Een noodzakelijk project!

De Chinese huiskgemeenten nu ook in de voetsporen van Calvijn, laat de Muur geen belemmering zijn!

Steun de vervolgd kerk in China en maak een gift over op

giro 320666

Info/secretariaat:

Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
tel. 0318-310320 • e-mail info@stichtingchina.nl
Giro 320666 t.n.v. Stichting China
www.stichtingchina.nl

Treurniet Orgels

De Orgelspecialzaak voor de hele Benelux!

Hartelijk welkom in onze showroom!

- Volop keus in nieuwe en gebruikte (digitaal gesampled) orgels
- Volwaardige Huisgarantie
- Hoge kortingen
- Speciale inruilacties
- Vakkelijk advies
- Eigen servicedienst
- Eigen transportdienst

JOHANNUS
DOMUS
CONTENT

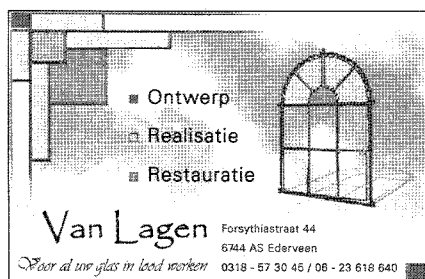
Weg & Land 33A

BERGSCHENHOEK

Vrijdag Koopavond

www.treurniet-orgels.nl

Tel.: 010 - 5113867

Voor al uw glas in lood werken

0318 - 57 30 45 / 06 - 23 618 640

www.ISRAELREIZEN.nl

Tel 0318-540415 Met aandacht voor messiasbel. Joden.

4-13 apr. olv. Ds. P den Butter.

22/7-4/8 jongerenreis.

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Begrafenisonderneming Brouwer

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * Kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
- Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
- Rheden - Woerden - Woudenberg -